

Hoe organiseren we nieuw perspectief op langdurige zorg?

Henk Nies

Zonnehuis Leerstoel Organisatie en beleid
van zorg
Vrije Universiteit, Amsterdam

Vilans, kenniscentrum langdurende zorg,
Utrecht

Jaarcongres Waardige Zorg
Poortgebouw Leiden, 21 november 2013

De koning heeft gesproken...

Het journaal L - 19/11/13

Het weer 20u

Het journaal VGT - 19/11

HOME

VIDEOZONE

TYFOON HAIYAN

BINNENLAND

BUITENLAND

CULTUUR & MEDIA

OOK DAT NOG

OPINIE & BLOG

ALLE RUBRIEKEN

"Participatiesamenleving" is Woord van het Jaar in Nederland

za 16/11/2013 - 17:13 Sara Van Poucke

"Participatiesamenleving" is in Nederland verkozen tot Woord van het Jaar. Het woord dook voor het eerst op in de troonrede van koning Willem-Alexander. "Pietitie" en "socialhesitas" eindigden op een gedeelde tweede plaats

Cultuur en media

Commotie over Dr Corrie

In het brein van Arnon Grunberg

Raymond wint Sabam Award voor ateur-componist

Eerste Sabam Awards uitgereikt in zaal Roma Antwerpen

Flip Kowlier: "Op al mijn albums staat vrolijke en triestige nummers"

Recentste nieuws

19/11 Deelnemer eist miljoenen van

Zijn zij er al uit?

Wij wel?

Het denken over ziek, gezond en zorg verandert

- ‘De gezondheidszorg is zo goed dat straks iedereen ziek is’
- ‘Het vraagstuk is zo groot dat we het kleinschalig moeten oplossen’
- ‘Gezondheidszorg is ziektezorg’
- ‘You are not your diagnosis’

Nieuwe definitie van gezondheid

(Huber et al., 2011)

‘Health as the ability to adapt and self manage, in the face of social, physical and emotional challenges’

- Veerkracht
- Zelfmanagement
- In levensloop en omgeving

De patiënt wordt weer mens!

Patiënt

Bewoner

Cliënt

Klant

Burger

Mens

Passief object

Actief subject

Of zijn dat mooie woorden....?

De trends in de zorg omkeren en problemen aanpakken

- Kostenstijging afplatten resp. verminderen
- Kwaliteit herdefiniëren
- Medewerkers: kwaliteit en kwantiteit borgen
- Zorg van de samenleving en van cliënten
→ Van wie is de zorg?

De werkelijkheid waar we nu in zitten

- Decentralisatie
- Kortingen
- Overleven en/of saneren
- Wetgeving: WLZ, Wmo
- Perspectief 2015
- Transitie
- Transformatie

Perspectief 2015: vrouwen en kinderen eerst-beleid?

**THE TITANIC SINKS WITH 1,800
ON BOARD; ONLY 675, MOSTLY
WOMEN AND CHILDREN, SAVED**

Perspectief 2020 = omkeren van vanzelfsprekendheden

- Anders betalen
- Anders naar kwaliteit kijken vanuit:
  - professionele perspectief
  - cliënt-/burgerperspectief
  - organisatieperspectief
  - perspectief van de instituties
  - perspectief van de samenleving
- Anders organiseren
- Anders omgaan met medewerkers

Anders betalen

- Uit het pakket $\neq$ afgeschaft
- Mensen kunnen en zullen meer zelf betalen $\rightarrow$ privaat aanbod
- Cliënten als aandeelhouder: ‘micro-kredieten’, crowdfunding?
- Betalen voor resultaat, niet ‘productie’
- En wie bepaalt het resultaat?

Kwaliteit: professionele perspectief

- Standaarden, richtlijnen, programma's, protocollen
- Keukentafelgesprekken, dialoog, organiseren, structureren
- Zelfredzaamheid en zeggenschap ondersteunen: informed consent
- Technologie: beeldverbinding, sensoren, robotica

Kwaliteit: cliënt/burgerperspectief

- Keukentafelgesprekken, dialoog, organiseren, structureren
- Zelfredzaamheid en zeggenschap ondersteunen: informed consent, omgaan met risico's
- Technologie: beeldverbinding, sensoren, robotica
- Eigenaarschap omkeren
- Burgerinitiatieven

Kwaliteit: organisatieperspectief

- Dialoog voeren, sociale vaardigheden
- Van beleren naar leren
- Vertrouwen: high trust, low penalty
- Zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid
- Onnodige zorg eruit, slank organiseren
- Rol van cliënten en burgers versterken, samenleving faciliteren in haar rol

Kwaliteit: perspectief instituties

- Vertrouwen: high trust, low penalty
- Anders inkopen, anders toezien
- Dialoog leren voeren
- Zelfsturing en eigen verantwoordelijkheid
- Verbeteren inkoopbeleid en -uitvoering
- Van beleren naar leren
- Weerstand bieden aan externe druk, toegeven aan externe druk

Kwaliteit: perspectief samenleving

- Nieuwsuur, Pauw en Witteman, Telegraaf, Geer en Goor....
- Privacy: 'Patients like me'
- Hoe willen we het voor ons zelf?
- Dialoog over de angst
- De cliënt als woordvoerder

Anders omgaan met medewerkers

- Arbeidsmarkt
- Competenties
- Samenspel cliënt/mantelzorgger/burgers
- Semi-professionals
- Outsourcing
- Wederkerigheid
- 'Besparen': hoe doe je dat?

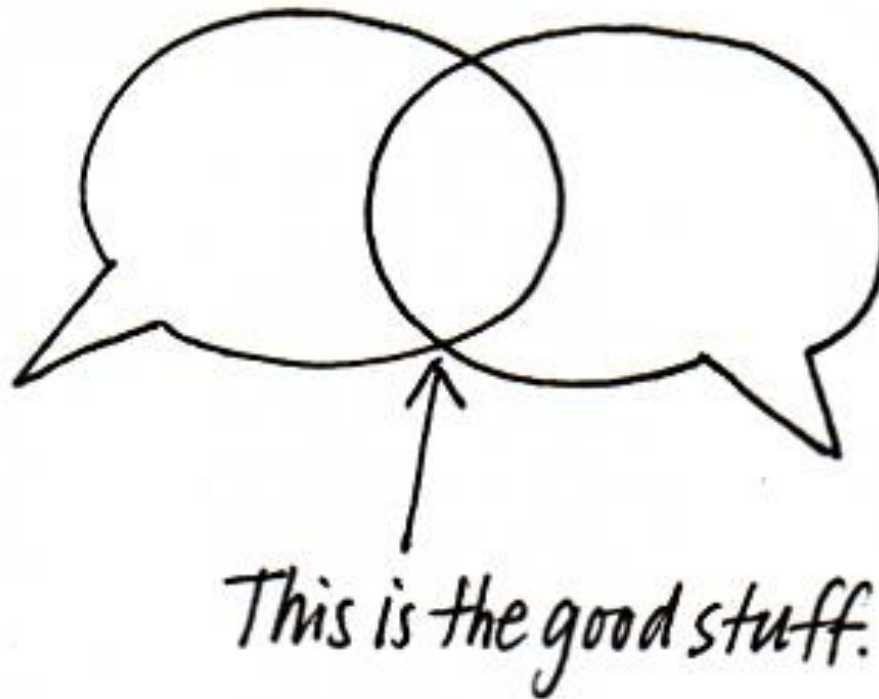
Ander eigenaarschap van de zorg

Wat vraagt dat?

Gesprek .....

Henk Nies

030-7892324

h.nies@vilans.nl

www.vilans.nl

